

Takvada yardımlaşmak

Eskişehir'den okuyucumuz: “Aynı evde kaldığım namaz kılan ve uyanmakta zorlanan bir arkadaşımı sabah namazına kaldırmayınca vebali var mıdır? Kaldırmak üzerime borç mudur?”

Beş vakit namaz birer fert olarak zimmetimizdedir, yani üzerimizde ferdî farzdır, yani günlük zarurî bildiğimiz işlerimizden öte birebir yükümlülüğümüzdür; hesabını birebir biz vereceğiz.

O halde namazı vaktinde kılmakla, namazı vaktinde kılmak için gerekli tedbirleri almakla,—meselâ namaz vaktinde uyanmak için akşam erken yatmak, mümkünse bizi uyandıracak saat ve sair teknik imkânlardan yararlanmak, yatmak üzereyken uykuda ağırlık verecek ölçüde midemizi doldurmamak, sol yanımız üzerine yatmamak, yatarken sünnet olan duâları okumak... gibi.—namazı vaktinde kılmak için gerekli duyarlılığı taşımakla, namazı vaktinde kılmak için erken uyanan arkadaşlarımıza bizi uyandırmasını rica etmekle yükümlü olan biziz.

Uyandırabilecek arkadaşımızdan bizi uyandırmasını rica etmemiz önemlidir. Tâ ki bizi uyandırmaktan imtina etmesin. Aksi takdirde eğer kendimiz uyanamaz isek namazımız geçer.

Hayat yardımlaşma ile güzeldir.

Kardeşlik yardımlaşmayla güçlenir.

İnsanlık yardımlaşmayla yükselir.

Başarı yardımlaşmanın meyvesidir.

Dinimiz yardımlaşmayı emreder.

Kur'ân, “İyilik ve takvada yardımlaşın.”¹ buyurur.

Peygamber Efendimiz (asm): “Kul, kardeşinin yardımında olduğu sürece, Allah da kulun yardımındadır.”² diye müjde eder.

Yani Allah'ın yardımını almak, bizim kardeşlerimize olan yardımımıza bağlıdır. Allah'ın emri, iradesi ve ahlâkı böyledir.

Rivayet olunur ki, Hazret-i Mûsâ (as) Tur Dağına çıkarken yolunu yaşlıca bir

kadıncağız kesmiş ve “Yâ Mûsâ, Rabb’ine benim için yalvarsan da, bana bir inek lütfetse!” demiş. Hazret-i Musa (as) Tûr Dağından dönüşte yaşlı teyze tekrar yoluna durmuş ve bir müjdeli haber beklemiş. Hazret-i Musa (as) da: “Teyzeciğim, senin, ineği hasta bir komşun varmış. Eğer sen komşunun ineğinin iyileşmesi için hayır duâ edersen, Allah da sana inek verecekmiş.” deyince, kadın öyle bir somurtmuş ki... “İstemem! Ne ona versin, ne bana!” diyerek, ayrılıp gitmiş.

Demek oluyor ki, din işinde, dünya işinde, âhiret işinde, maddî ve manevî mümkün olan her hayırlı işte gerek duâ ile, gerek fiil ile yardımlaşmak hem Allah’ın emri, hem Resûlullah’ın (asm) tavsiyesi, hem kardeşliğimizin bir gereği, hem ahlâkımızın bir güzelliğidir.

Öyleyse, beraber bulunduğumuz sevgili dostlarımızı namaza kaldırmak gibi bir hayırlı ve nezih işte niçin yardımlaşmayalım?

Biz erken uyandığımızda bizim onu kaldırmamız, o erken uyandığında onun bizi uyandırması her şeyden önce birbirimiz üzerinde kardeşlik hakkımız değil mi?

Nitekim Peygamber Efendimiz de (asm) ehlini ve ailesini namaz için uyandırırdu.³ O halde, birbirimizi namaza uyandırmamız sünnet-i seniyye hükmündedir. Peygamber Efendimiz’in (asm) şerefli yolu budur.

Fakat birbirimizi namaza uyandırırken çok şefkatli, çok nazik, çok nezih, çok tatlı bir üslûp kullanalım.

Namaza, namazın nezahetine uymayan, namaza karşı soğukluk veren kaba bir üslûpla çağırmayalım. Birbirimizi namazın tatlılığına yakın bir tatlılıkla namaza dâvet etmeye özen gösterelim.

Yusuf Bey: “Sabah ve ikindi namazlarında imam selâm verdikten sonra cemaatin saf düzenini bozması caiz midir? Bu esnada meleklerin tesbit yapmalarından dolayı dağılmamanın daha evlâ olacağı söyleniyor. Doğru mudur?”

Meleklerin cemaatle namaz kılanlar ile ilgili tesbitleri imamın selâm vermesi ile birlikte sona erer. Esasen sona ermemiş olsa bile, biz meleklerle ilgili böyle bir fizik ötesi tahminle hareket edemeyiz. Onlar kendi görevlerini, kendilerine verilen kriter ve ölçüler çerçevesinde eksiksiz yaparlar. Biz de bize verilen görevleri yapmakla yükümlüyük. Namaz meselesinde önemli olan, farz namazları mümkün mertebe cemaatle kılmaya devam etmektir.

Cemaatle kılınan farz namazlarda imam selâm verdikten sonra saf düzenini bozmakta hiçbir sakınca yoktur. Selâmdan sonra cemaat tesbihini dilediği gibi

çekmek üzere saftan ayrılabilir. Saf düzenini sıkı tutmanın fazileti, selâm verinceye kadardır.

Dipnotlar:

1- Mâide Sûresi, 5/2.

2- Riyâzu's-Sâlihîn, 245.

3- Müslim, İtikâf, 3.